

Erősödő közösségek – Aktív állampolgárok

A Közösségfejlesztés Európai Hálózata (EuCDN, korábban Combined European Bureau for Social Development, CEBSD) az 'Európa a polgárokért' programból arra kapott támogatást, hogy kidolgozza a közösségfejlesztés közös keretrendszerét. A keretrendszer a Budapesti Nyilatkozatra¹ épül majd, s megfogalmazza a közösségfejlesztés gyakorlatát és az elérendő eredményeket alátámasztó célokat és értékeket, valamint az európaszerte tevékenykedő közösségfejlesztő szakemberek és szervezetek által használt megközelítési módokat, módszereket és eszközöket. Célunk, hogy a közös keretrendszert segítségével a közösségfejlesztés gyakorlata európai szinten közismertté váljon. A közös keretrendszer kidolgozását eddig a közösségfejlesztés gyakorlatában tevékenyen részt vállaló emberek között a partnerországokban folytatott diskurzus formálta.

A közösségfejlesztés keretrendszere (TERVEZET)²

1. Célok

A közösségfejlesztés értékalapú.

A közösségfejlesztés célja, hogy megteremtse az igazságos, befogadó és fenntartható társadalom feltételeit azáltal, hogy a közösségeket támogatja a strukturális változásokat hozó kollektív cselekvés melletti elköteleződésben.

2. Értékek

Bizalom - átláthatóság

Kölcsönösség – hozzájárulás

Emberi jogok – méltóság, kollektív jogok, antidiszkrimináció

Részvétel és elköteleződés

Diverzitás – tisztelet, befogadás

Szolidaritás – társadalmi kohézió

Társadalmi és civil felelősségvállalás

Kiegyensúlyozott lehetőségek és eredmények

Méltányosság (társadalmi és gazdasági igazságosság)

Szembenézés az esélyegyenlőség, valamint a társadalmi és gazdasági igazságosság kérdéseivel

Eredményekre fókuszáló

¹ http://www.kka.hu/_062568cf006c1954.nsf/0/08d19ea0035279ddc1256ec10031610a?OpenDocument

² A közösségfejlesztés keretrendszerének jelen tervezetével kapcsolatos véleményeket vagy elképzeléseket továbbra is várom, később folytathatjuk a közös gondolkodást! Benedek Gabi benedek7@gmail.com

Autentikus cselekvés

Autonómia

Közösség által irányított

Épít a közösségek kapacitásaira és a bennük rejlő lehetőségekre

Erősíti a kritikai gondolkodást – képessé tétel/hatalommal való felruházás

3. Megközelítések, stratégiák, módszerek és eszközök

A megközelítési módok átívelő jellegűek és hosszú távúak, míg a módszerek jobban függenek a társadalmi, kulturális környezettől, tér-idő viszonyoktól. A módszerek a folyamat időtartama és megvalósulása során változhatnak, de mindenképpen a célokhoz és értékekhez kell igazodniuk. Az eszközök jönnek- mennek, dicsőíthetjük, vagy újra feltalálhatjuk őket.

Megközelítések és stratégiák:

Közösségi tervezés, képessé tétel, közösségi cselekvés, helyi közösségek mobilizálása, kapacitásfejlesztés, az akcióra és reflexióra való képesség fejlesztése, tudatosság fejlesztése, részvételi demokrácia, közösségek melletti elköteleződés, párbeszéd.

Módszerek (példák):

Közösségi facilitáció, stratégiai tervezés, konfliktuskezelés, társadalmi szerződések, közösségi felmérés, igényfelmérés, közösségi művészet, városi tervezés, lobbitevékenység, nyilvánosság, kampány, stb.

Eszközök (példák):

Civil szervezetek, közösségi házak és irodák, SWOT-analízis, közösségi felmérés, jövőműhely, fórum színház, mural painting (falfestés), kép-hang, petíciók, stb.

4. Eredmények

A közösségfejlesztés kontextusában az eredményeket a cselekvéseink nyomán az egyének, a csoportok, a családok és a közösségek szintjén **megjelenő változásokként** határozhatjuk meg. A közösségfejlesztés eredményközpontú megközelítése³ tekintetbe

³ A közösségfejlesztés **eredményközpontú megközelítésének** alkalmazásában kulcstényező, hogy maguknak a közösségeknek a tapasztalataira és elgondolásaira reflektáljon, valamint hogy az egyenlőtlenséggel és szociális igazságtalansággal kapcsolatos kérdésekre irányuljon. A közösségek kell, hogy képezzék az egyéni és közösségi képességek, megértés és kapacitások fejlesztésére irányuló változások tervezési folyamatának leglényegét.

veszi azt az igényt, hogy ne csak azt fogalmazzuk meg, hogy mit teszünk, hanem képesek legyünk megragadni az annak nyomán létrejövő változásokat is.

A közösségfejlesztési folyamat eredményei négy főbb szinten jelennek meg: személyes, közösségi, társadalmi és politikai/strukturális szinten⁴. A gyakorlatban a közösségfejlesztés a közösségekkel való munkát jelenti azzal a céllal, hogy meghatározzák a számukra aktuálisan fontos célokat, valamint a változások elérésének mikéntjét.

Elsőként tekintünk a közösségfejlesztési folyamatba közvetlenül és aktívan bevonódó **egyének** szintjén jelentkező eredményeket. Az egyének vélhetően képzetesebbek, szélesebb látókörűek lesznek, kiszélesedik kapcsolatrendszerük, céltudatosabbá válnak, illetve jobban kézben tudják tartani saját életüket. Ezeket nevezhetjük a **személyes fejlődésben** elért eredményeknek.

A következő szinten a bevont **közösség** körében jelentkeznek az eredmények. Ezek megnyilvánulhatnak abban, hogy a közösség összetartóbbá és befogadóbbá válik, megnő a társadalmi tőke szintje, valamint javul érdekképviseleti és érdekvédelmi képessége. Az érintett közösség fejlődhet a helyi kezdeményezések, projektek és szolgáltatások elindításában és menedzselésében is. Ezeket tekinthetjük a **közösség állapotában** elért eredményeknek.

A harmadik szinten a közösség saját tevékenységeiből, vagy a szolgáltató szervezetekkel folytatott párbeszédéből származó **fejlesztési** eredmények jelentkeznek. Ezek az eredmények számos területet érinthetnek, ilyenek, például, a pénzforrásokhoz való hozzáférés, a foglalkoztatási kilátások, a szociális ellátás és támogatás, a környezeti fenntarthatóság, a kulturális és sportolási lehetőségek, vagy a biztonsági kérdések. Ezeket az **életminőségben** elért eredményeknek nevezhetjük.

Végül, beszélhetünk **szakpolitikai** eredményekről; melyeket a szorosan vett közösségeken túlmutató tevékenységek hozhatnak létre, amikor olyan közös ügyek és nyugtalanító témák érdekében mozgósítanak és dolgoznak, melyek enélkül figyelmen kívül maradnának. Ilyen eredmény lehet a közösségi igényekre reflektáló közszolgáltatások hatékonyabb működtetése, a közösségeknek a szakpolitikai fejlesztésekben való szélesebb körű részvétele, vagy a megszorításokhoz és az egyenlőtlenséghez kötődő problémákkal, ezeknek a teljes lakosságot érintő hatásaival kapcsolatos erősebb tudatosság és figyelem. Ezeket nevezzük **politikai és strukturális** eredményeknek.

fordította: Farkas Gabriella

⁴ A mellékelt táblázat néhány példát mutat be a négy szinten meghatározható eredményekről.